

Els treballs al call jueu treuen a la llum restes d'urbanització de Lleida del XIII i XIV

La recuperació del call jueu de Lleida aportarà un nou paisatge del Centre Històric, amb la Seu Vella com a referència

El jaciment del call jueu | Salva Miret

La recuperació i millora de l'espai a l'entorn de la cuirassa-call jueu de Lleida, que inclou actuacions urbanístiques als carrers Maranyosa, Sant Cristòfol, dels Dolors i a la costa del Jan, permetrà aportar un nou paisatge del Centre Històric de la capital del Segrià, prenent com a referència la Seu Vella, segons ha destacat l'alcalde Àngel Ros durant una visita als treballs que s'estan duent a terme.

Les excavacions arqueològiques han permès recuperar una visió, desconeguda per molts lleidatans, de la Lleida dels segles XIII, XIV i parcialment també del XV, on a la ciutat conviuen cristians, jueus i àrabs. El projecte, que desenvolupen conjuntament la Paeria i la Generalitat en el marc del Pla de foment territorial del turisme en el Centre Històric, té un pressupost d'entorn al milió d'euros i la previsió és que s'acabi al juny d'aquest any.

Els treballs duts a terme pel servei municipal d'arqueologia de l'Ajuntament de Lleida des de l'estiu passat al Centre Històric, a l'espai que va ocupar la comunitat jueva de Lleida durant els segles XIII, XIV i part del XV, han permès descobrir i recuperar una part dels edificis, de la trama urbana i de la xarxa de serveis públics d'aquella època, que un cop acabats els treballs seran visitables. L'alcalde de Lleida ha destacat la importància del projecte de recuperació d'aquest espai des del punt de vista del Centre Històric i del conjunt de la ciutat.

Per la seva part, el director dels serveis territorials de Cultura a Lleida, Josep Borrell, ha qualificat de "fita històrica per la ciutat" i ha expressat la satisfacció pel fet que s'hagi pogut recuperar

"aquesta part de la història tan important per Lleida i que molta ciutadania desconeixia" en no existir vestigis de l'època jueva, que s'han posat a la llum amb les excavacions que s'han fet.

Borrell ha afirmat que la recuperació del call jueu esdevé "una de les mostres simbòlicament més importants de la ciutat de la concòrdia que és Lleida". Així, ha recordat que durant els segles XII, XIV i part del XV -fins a l'expulsió dels jueus- conviuen a la capital del Segrià cristians, jueus i àrabs i, justament era en aquest barri que ara s'està recuperant "on s'intercanviaven els productes i formaven la Lleida que tots hem llegit a la història".

Ros ha explicat que inicialment el projecte s'ha centrat en la millora de l'accessibilitat i la rehabilitació dels carrers Maranyosa, dels Dolors i Sant Cristòfol, i amb la instal·lació d'un ascensor a la costa del Jan. Durant el procés d'execució de les obres i en la fase de prospecció arqueològica, s'han trobat restes que formen part de l'antic Call Jueu, fet que ha comportat la modificació de l'actuació i dels elements d'urbanització.

Els eixos principals de la intervenció són la restitució de les connexions històriques dels carrers de Sant Cristòfol i dels Dolors amb l'àrea del call jueu; la nova connexió de recorregut practicable entre el carrer Cavallers i l'àrea del call jueu i la costa del Jan mitjançant la prolongació del carrer de Maranyosa; la nova connexió de recorregut practicable entre la plataforma superior d'ús aparcament i la costa del Jan, i la millora de l'accessibilitat entre l'àrea del call jueu i l'Eix Comercial amb la instal·lació d'un ascensor públic a la costa del Jan.

El treball s'ha plantejat per capes, sistematitzant el conjunt de substrats per poder entendre la unitat del paisatge. Això es farà sense eliminar cap substrat, sinó superposant-los i interpretant cada capa per llegir les trames urbanes, que es perllonguen des del turó.

A més, es farà la consolidació de les restes arqueològiques i la seva interpretació, amb punts observatori. Algunes parts podrien documentar-se i cobrir-se, ja que deixar-les a la vista podria suposar la seva degradació o deteriorament, i altres es mostrarien amb suaus reconstruccions per ajudar a entendre didàcticament l'entorn.

D'aquesta manera, el nou paisatge estarà format per la interpretació de la morfologia de la zona, la implementació de vegetació associada amb la cultura jueva i del lloc, així com un sistema d'interpretació de les restes arqueològiques de l'antic call Jueu.